

මෙම පාඨම ඉගෙනීමෙන් ඔබට,

- අනුලෝධ සමානුපාත හඳුනාගැනීමට
 - ඒකීය ක්‍රමය හාවිතයෙන් අනුලෝධ සමානුපාත සම්බන්ධ ගැටුළු විසඳීමට
 - අර්ථ දැක්වීම හාවිතයෙන් අනුලෝධ සමානුපාත සම්බන්ධ ගැටුළු විසඳීමට
 - අනුලෝධ ලෙස සමානුපාතික රාඛ දෙකක් අතර සම්බන්ධය $y = kx$ ආකාරයට ලියා දැක්වීමට
 - අනුලෝධ සමානුපාත පිළිබඳ දැනුම යොදා ගතිමින් විදේශ මුදල් පරිවර්තනය සම්බන්ධ ගැටුළු විසඳීමට
- හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

10.1 අනුලෝධ සමානුපාත හැඳින්වීම

එක්තරා වර්ගයක පැන් ගණනත් ඊට අදාළ මිලත් වෙනස්වන ආකාරය පහත වග්‍යෙන් දැක්වේ.

පැන් ගණන	මිල (රු)
1	15
2	30
3	45
4	60
5	75
6	90

ඉහත වග්‍යවත අනුව පැන් ගණන වැඩි වන විට ඊට අනුරූප මිල ද වැඩි වන බව පෙනේ. පැන් ගණන හා ඒවායේ මිල, රාඛන් දෙකක් ලෙස සලකමු.

ඉහත නිසුනට අනුව, පැන් ප්‍රමාණයේ අගයන් දෙකක් හා ර්ට අනුරුප මිල ගණන් දෙක අතර අනුපාත කිහිපයක් පහත වගුවේ දැක්වේ. එම අනුපාත සමාන බව නිරීක්ෂණය කරන්න.

පැන් ගණන අතර අනුපාතය	ර්ට අනුරුප මිල ගණන් අතර අනුපාතය
1 : 2	$15 : 30 = 1 : 2$
1 : 3	$15 : 45 = 1 : 3$
2 : 3	$30 : 45 = 2 : 3$
3 : 5	$45 : 75 = 3 : 5$
2 : 5	$30 : 75 = 2 : 5$

එකිනෙකට වෙනස් රාඛ දෙකක් එකම අනුපාතයකින් වැඩිවේ නම් හෝ අඩුවේ නම් එම රාඛ අනුලෝධ සමානුපාත ලෙස හැඳින් වේ.

අනුලෝධ සමානුපාත වන රාඛ දෙකන් එක් රාඛයක් වැඩිවන විට අනෙක් රාඛය ද ර්ට සමාන අනුපාතයකින් වැඩි වන බව ඔබට නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය.

එසේ ම අනුලෝධ සමානුපාත වන රාඛ දෙකන් එක් රාඛයක් අඩුවන විට අනෙක් රාඛය ද ර්ට සමාන අනුපාතයකින් අඩු වේ.

$\frac{x}{\div} + 2$ 10.1 අනුපාතය

1. පහත එක් එක් අවස්ථාවේ දී ඇති රාඛ දෙක අනුලෝධ වශයෙන් සමානුපාත වේ ද තොවේ ද යන්න ලියා දක්වන්න.

- a. පොත් ගණන හා ඒවායේ මිල
- b. ඒකාකාර වේගයෙන් වළනය වන වස්තුවක් ගමන් කළ දුර හා ඒ සඳහා ගත වූ කාලය
- c. මෝටර රථයක වේගය හා කිසියම් දුරක් ගමන් කිරීමට ගතවන කාලය
- d. සම්බුද්ධියක පැත්තක දිග හා එහි පරිමිතිය
- e. සම්බුද්ධියක පැත්තක දිග හා එහි වර්ගීය
- f. වැඩක් නිම කිරීම සඳහා යෙදවිය යුතු මිනිසුන් ගණන හා ඒ සඳහා ගතවන දින ගණන
- g. නිවසක පරිභේදනය කරන විදුලි ඒකක ගණන හා මාසික බිල

10.2 ඒකීය ක්‍රමය හාවිතයෙන් අනුලෝධ සමානුපාත සම්බන්ධ ගැටළු විසඳීම

එක ම වර්ගයේ සබන් කැට 3ක මිල රුපියල් 120ක් බව දී ඇති විට එම වර්ගයේ සබන් කැට 5ක මිල සෙවීමට ඇතැයි සිතමු.

මෙහි දී සබන් කැට 1ක මිල සොයා ඒ ඇසුරෙන් සබන් කැට 5ක මිල, ඔබ මීට පෙර ශ්‍රේණිවල දී උගෙන ඇති පරිදි, පහසුවෙන් සෙවිය හැකි ය.

$$\begin{aligned}
 \text{සබන් කැට 3ක මිල} &= \text{රු } 120 \\
 \text{සබන් කැට 1ක මිල} &= \text{රු } 120 \div 3 \\
 &= \text{රු } 40 \\
 \text{සබන් කැට 5ක මිල} &= \text{රු } 40 \times 5 \\
 &= \text{රු } 200
 \end{aligned}$$

මෙම ගණනය කිරීම සිදු කළ ආකාරය මෙසේ ද විස්තර කළ හැකි ය.

මෙහි රාඛ 2ක් ඇත. ඒවා නම් සබන් කැට ගණන හා මිලයි. මූලින් ම සිදු කොට ඇත්තේ එක් සබන් කැටයක මිල සෙවීමයි. එය රුපියල් 40 වේ. සබන් කැට 5ක මිල සෙවීම සඳහා මෙම එක් සබන් කැටයක මිල 5න් ගුණ කොට ඇත. මෙහි එක් සබන් කැටයක මිල යනු නියත අගයක් වන

$$\frac{\text{සබන් කැටවල මිල}}{\text{සබන් කැට ගණන}}$$

යන හාගයේ අයයයි.

එකීකරණ අඟය පදනම් කරගෙන ගැටළුව විසඳීමේ ක්‍රමය ඒකීය ක්‍රමය තමින් හඳුන්වයි.

එකීය ක්‍රමය හාවිතයෙන් අනුලෝධ සමානුපාත ආශ්‍රිත ගැටළු විසඳන ආකාරය පහත නිදසුන් මගින් තව දුරටත් අධ්‍යාපනය කරමු.

නිදසුන 1

එක ම වේගයෙන් ඇවිද යන පුද්ගලයෙක් මිනිත්තු 5ක් තුළ ඇවිද යන දුර මේටර 800ක් නම්, මිනිත්තු 12ක් තුළ ඔහු ඇවිද යන දුර ගණනය කරන්න.

$$\begin{aligned}
 \text{මිනිත්තු 5දී ඇවිද යන දුර මේටර} &= 800 \\
 \text{මිනිත්තු 1දී ඇවිද යන දුර මේටර} &= 800 \div 5 \\
 &= 160 \\
 \text{මිනිත්තු 12දී ඇවිද යන දුර මේටර} &= 160 \times 12 \\
 &= 1920 \\
 \therefore \text{මිනිත්තු 12දී ඇවිද යන දුර} &1920 \text{ m වේ.}
 \end{aligned}$$

නිදසුන 2

ත්‍රිකට් ත්‍රිඩාව සඳහා යොදා ගන්නා එක සමාන පන්දු 10ක ස්කන්ධය කිලෝග්රේම් 3ක් නම් එවැනි පන්දු 3ක ස්කන්ධය කොපමෙන් ද?

$$\text{පන්දු } 10 \text{ක ස්කන්ධය කිලෝග්රේම්} = 3$$

$$\begin{aligned}\text{පන්දු } 1 \text{ක ස්කන්ධය ග්‍රේම්} &= 3000 \div 10 \\ &= 300\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{පන්දු } 3 \text{ක ස්කන්ධය ග්‍රේම්} &= 300 \times 3 \\ &= 900\end{aligned}$$

පන්දු 3ක ස්කන්ධය 900 g වේ.

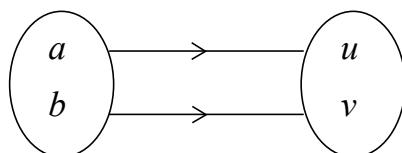
එකීය ක්‍රමය භාවිතයෙන් පහත අභ්‍යාසවල යෙදෙන්න.

$\frac{x}{\pm} + 2$ 10.2 අභ්‍යාසය

- දොඩම ගෙඩි 8ක මිල රුපියල් 320ක් නම් දොඩම ගෙඩි 5ක මිල සොයන්න.
- විත්ත රෙදි මිටර 5ක මිල රුපියල් 750ක් නම් විත්ත රෙදි මිටර 12ක මිල සොයන්න.
- ඇපල් ගෙඩි 15ක් අඩංගු පාර්සලයක ස්කන්ධය කිලෝග්රේම් 3.6ක් නම් ඇපල් ගෙඩි 8ක් අඩංගු පාර්සලයක ස්කන්ධය සොයන්න.
- මුදණ යන්ත්‍රයකින් මිනිත්තු 5ක් තුළ පිටපත් 240ක් මුදණය කළ හැකි නම් මිනිත්තු 12ක් තුළ මුදණය කළ හැකි පිටපත් ගණන සොයන්න.
- ඒකාකාර වේගයෙන් ගමන් ගන්නා මෝටර රථයක් මිනිත්තු 15ක් තුළ කිලෝමිටර 12 ක දුරක් ගමන් කරයි නම් මිනිත්තු 40දී ගමන් ගන්නා දුර ගණනය කරන්න.
- යතුරුපැදියක් ඉන්ධන ලිටර 2කින් කිලෝමිටර 90ක දුරක් ධාවනය කළ හැකි නම් ඉන්ධන ලිටර 5කින් ධාවනය කළ හැකි දුර ප්‍රමාණය සොයන්න.
- ඒකාකාර වේගයෙන් ජලය ගලා එන පොම්පයකින් ලිටර 1000ක ධාරිතාවක් සහිත වැංකියක් පිරවීමට ගතවන කාලය මිනිත්තු 5ක් නම් ලිටර 1600ක ධාරිතාවෙන් යුත් වැංකියක් පිරවීමට ගතවන කාලය තත්පරවලින් සොයන්න.

10.3 අර්ථ දැක්වීම හා විතයෙන් අනුලෝධ සමානුපාත සම්බන්ධ ගැටු විසඳීම

අනුලෝධව සමානුපාතික රාඛ දෙකකින් පළමුවන රාඛයේ ඔහු ම අගය දෙකක් අතර අනුපාතය, අනෙක් රාඛයේ රට අනුරූප අගය දෙකෙහි අනුපාතයට සමාන වන බව මෙම පාඨමේ පළමු පරිච්ඡේදයේ දී පැහැදිලි කෙරිණි. එය පහත පරිදි විෂ්යව ද දැක්වා හැකි ය. කිසියම් ද්‍රව්‍යය a ප්‍රමාණයක මිල රුපියල් u ද එම ද්‍රව්‍යයේ ම b ප්‍රමාණයක මිල රුපියල් v ද ලෙස සැලකුව හොත්

එවිට $a : b = u : v$ ලෙස ලියා දැක්වා හැකි ය.

හාග ආකාරයෙන් දැක්වූවහොත්, $\frac{a}{b} = \frac{u}{v}$ (හෝ $\frac{b}{a} = \frac{v}{u}$) ලෙස දැක්වා හැකි ය.

හරස් ගුණිතයෙන් $a \times v = b \times u$ ලෙස ලිවිය හැකි ය.

මෙම ලක්ෂණය හා විතයෙන් අනුලෝධ සමානුපාත සම්බන්ධ ගැටු විසඳන ආකාරය පහත නිදුසුන් මගින් අධ්‍යායනය කරමු.

නිදුසුන 1

අඩු ගෙවී 5ක මිල රුපියල් 75ක් තම් අඩු ගෙවී 8ක මිල සොයන්න.

අඩු ගෙවී 8ක මිල x ලෙස ගනිමු. එවිට, පහත පරිදි ඊ සටහනකින් මෙම තොරතුරු දැක්වා හැකි ය.

අඩු ගෙවී ගණන	මිල (රු)
5	→ 75
8	→ x

මෙම තොරතුරු පදනම් කරගෙන, පහත දැක්වෙන පරිදි විෂ්ය සම්කරණයක් ලියා, එය විසඳීමෙන් x හි අගය, එනම් අඩු ගෙවී 8ක මිල සොයමු.

$$5 : 8 = 75 : x$$

$$\text{එමනිසා, } \frac{5}{8} = \frac{75}{x}$$

$$5x = 75 \times 8$$

$$x = \frac{75 \times 8}{5}$$

$$x = 120$$

මේ අනුව, අඩු ගෙවී 8ක මිල රුපියල් 120කි.

නිදසුන 2

රුපියල් 500ට ගත් හාණ්ඩයක් 15%ක ලාභයක් ලැබෙන සේ විකිණීය යුතු මිල සොයන්න. මෙහි දී, ගැටලුවෙහි දී ඇති තොරතුරු සමානුපාත යොදා ගැනීමට හැකි වන පරිදි සකස් කොට මෙසේ ලියමු. “රුපියල් 100කට මිල දී ගත් හාණ්ඩයක විකුණුම් මිල රුපියල් 115 නම් (ලාභය 15% නිසා) රුපියල් 500ට මිල දී ගත් හාණ්ඩයක විකුණුම් මිල සොයන්න.

රුපියල් 500 ට මිල දී ගත් හාණ්ඩයක විකුණුම් මිල රුපියල් x යැයි සිතමු.

ගත් මිල (රු)

විකුණුම් මිල (රු)

$$\begin{array}{ccc} 100 & \xrightarrow{\hspace{1cm}} & 115 \\ 500 & \xrightarrow{\hspace{1cm}} & x \end{array}$$

$$100 : 500 = 115 : x$$

$$\frac{100}{500} = \frac{115}{x}$$

$$100x = 115 \times 500$$

$$x = \frac{115 \times 500}{100}$$

$$x = 575$$

මෙම අනුව, විකිණීය යුතු මිල රුපියල් 575කි.

$\frac{x}{_} + 2$ 10.3 අභ්‍යාසය

1. පහත දී ඇති එක් එක් සමානුපාතයේ හිස්තැනට ගැලපෙන අගය ලියා දක්වන්න.
 - a. $2 : 5 = 8 : \dots\dots$
 - b. $3 : 4 = \dots\dots : 20$
 - c. $5 : 3 = 40 : \dots\dots$
 - d. $4 : 1 = \dots\dots : 8$
 - e. $8 : \dots\dots = 24 : 15$
 - f. $\dots\dots : 6 = 35 : 30$
2. පහත සඳහන් එක් එක් ගැටලුව, මූලින් ඊ සටහනක් ඇද ඉන්පසු විෂය සමිකරණයක් ලියා සමානුපාත හාවිතයෙන් විසඳන්න.
 - a. සහල් කිලෝග්රම් 10ක මිල රුපියල් 850ක් නම් සහල් කිලෝග්රම් 7ක මිල සොයන්න.
 - b. ලෝහ වර්ගයක 9 cm^3 ක ස්කන්ධය ගේම 108ක් නම් එම ලෝහ වර්ගයේ 12 cm^3 ක ස්කන්ධය සොයන්න.

- c. ජීකාකාර වේගයෙන් ගමන් කරන යතුරු පැදිකරුවකු පැය 4ක දී ගමන් කරන දුර කිලෝමීටර 240ක් නම් පැය 3ක දී ගමන් කරන දුර සොයන්න.
- d. භාණ්ඩයක් විකිණීමේ දී 3% ක වට්ටමක් දෙනු ලබන වෙළඳසළකින් රුපියල් 800ක් වට්නා භාණ්ඩයක් මිලදී ගැනීමට අවශ්‍ය මුදල සොයන්න.
- e. භාණ්ඩයක් විකිණීමේ දී 12% ක කොමිස් මුදලක් දෙනු ලැබේ නම් රුපියල් 15 000ක් වට්නා භාණ්ඩයක් සඳහා ලැබෙන කොමිස් මුදල කොපමණ ඇ?
- f. පැන්සල් 4ක මිල රුපියල් 48 නම් රුපියල් 132කට ගත හැකි පැන්සල් ගණන සොයන්න.
- g. බෝතල් 12ක මිල රුපියල් 4800 නම් රුපියල් 6000කට ගත හැකි බෝතල් ගණන සොයන්න.

10.4 විෂය ආකාරයට ලිවීමෙන් අනුලෝධ සමානුපාත සම්බන්ධ ගැටුළු විසඳීම

පැන් 1ක මිල රුපියල් 15ක් වේ නම්,

- පැන් 2ක මිල රුපියල් 30ක් වේ.
- පැන් 3ක මිල රුපියල් 45ක් වේ.
- පැන් 4ක මිල රුපියල් 60ක් වේ.

ඉහත අවස්ථා හතරේ දී ම, එක් එක් අවස්ථාවේ දී වැයවන මුදල ඊට අනුරූප පැන් ගණනින් බෙදුවිට ලැබෙන අගය සැම විට ම නියත අගයක් වේ.

එනම්, $\frac{\text{වැය වූ මුදල}}{\text{පැන් ගණන}} = \text{නියත අගයකි.}$

එම නියත අගය පැනක මිල වේ. ඒ අනුව x පැන් ගණනක් සඳහා වැයවන මුදල y නම්,

$$\frac{y}{x} = k \text{ ලෙස ලිවිය හැකි } y; \text{ මෙහි } k \text{ යනු නියතයකි.}$$

එම සම්කරණය $y = kx$ ලෙස ද ලියා දැක්වීය හැකි ය.

මෙම විෂය සම්කරණය භාවිතයෙන් අනුලෝධ සමානුපාත සම්බන්ධ ගැටුළු විසඳුන ආකාරය පහත නිදසුන් මගින් අධ්‍යාපනය කරමු.

නිදුසින 1

අභ්‍යාස පොත් 3ක මිල රුපියල් 75ක් නම් එවැනි අභ්‍යාස පොත් 5ක මිල සොයන්න.

අභ්‍යාස පොත් ගණන x ලෙසත් මිල y ලෙසත් ගත්වීට,

$y = kx$ ලෙස ලිවිය හැකි ය; මෙහි k යනු නියතයකි. ගැටුවේ දී ඇති තොරතුරු ඇසුරෙන් මෙම k හි අගය සෙවිය හැකි ය. අභ්‍යාස පොත් 3ක මිල රුපියල් 75 නිසා $x = 3$ වන විට $y = 75$ වේ.

මෙම අගයන්, සම්කරණයේ ආදේශයෙන්, $75 = k \times 3$ වේ.

මෙය විසඳීමෙන් $k = 25$ ලැබේ.

මෙම k හි අගය මුල් සම්කරණයේ ආදේශයෙන්, $y = 25x$ ලෙස, x හා y අතර සම්බන්ධය ලැබේ.

දැන්, මෙම සම්කරණය භාවිතයෙන්, ඕනෑම x අගයකට අනුරූප y අගය හෝ ඕනෑම y අගයකට අනුරූප x අගය සෙවිය හැකි ය.

ගැටුවේ, අභ්‍යාස පොත් 5ක මිල සෙවිය යුතු නිසා, $x = 5$ විට y සෙවිය යුතු ය.

මෙම සඳහා, $y = 25x$ සම්කරණයේ $x = 5$ ආදේශයෙන්,

$$\begin{aligned}y &= 25 \times 5 \\&= 125\end{aligned}$$

ලෙස ලැබේ.

මෙම අනුව, අභ්‍යාස පොත් 5ක මිල රුපියල් 125කි.

නිදුසින 2

වෙළෙන්දෙක් 20% ක ලාභයක් සහිතව රුපියල් 500කට මිලදී ගත් භාණ්ඩයක් විකුණන මිල සොයන්න.

භාණ්ඩයේ ගත් මිල රුපියල් x ලෙසත් විකුණන මිල y ලෙසත් ගත්වීට $\frac{y}{x} = k$ ලෙස දැක්වීය හැකි ය.

ගත් මිල රුපියල් 100 වන විට විකුණුම් මිල රුපියල් 120 වන නිසා $\frac{120}{100} = k$

ගත් මිල රුපියල් 500 වන විට විකුණුම් මිල රුපියල් y යැයි ගනිමු. එවිට $\frac{y}{500} = k$ යන සම්කරණය ලැබේ.

k නියත අගයක් වන තීසා

$$\frac{y}{500} = \frac{120}{100}$$
 ලෙස ලිවිය හැකි ය.

$$\text{එවිට } y = \frac{120 \times 500}{100}$$

$$y = 600$$

හාණේඩයේ විකුණුම් මිල රුපියල් 600ක් වේ.

10.4 අභ්‍යාසය

මෙම අභ්‍යාසයේ ගැටුපු විසඳීම් සඳහා විෂය සම්කරණ ක්‍රමය හාවිත කරන්න.

- කම්ස 3ක මිල රුපියල් 1200ක් නම් එවැනි කම්ස 5ක මිල සොයන්න.
- සමාන වේතන ලබන කම්කරුවන් අට දෙනකට දිනකට ගෙවූ කුලිය රුපියල් 7 200ක් නම් කම්කරුවන් තුන්දෙනෙකට දිනකට ගෙවිය යුතු කුලිය සොයන්න.
- පරිමාණයට අදින ලද සිතියමක සෙන්ටීමිටර 5කින් මිටර 25ක දුරක් දැක්වේ නම් සෙන්ටීමිටර 8කින් දැක්වෙන දුර ප්‍රමාණය සොයන්න.
- සිසිල් බීම නිෂ්පාදනාගාරයක ඇති යන්තුයකින් පැය 5ක දී බීම බෝතල් 7 500ක් නිෂ්පාදනය කෙරේ නම් පැය 7ක දී නිෂ්පාදනය කෙරෙන බෝතල් ගණන සොයන්න.
- පොත් වෙළඳසැලක සැම මිලදී ගැනීමක දී ම 8%ක වට්ටමක් නිමි වේ නම් රුපියල් 1 200ක පොත් මිල දී ගන්නා පුද්ගලයෙකු විසින් පොත් සඳහා ගෙවනු ලබන මුදල සොයන්න.

10.5 විදේශ මුදල

එක් එක් රටවල හාවිත කරන මුදල් ඒකකයක් ඇති බවත් එක් රටක මුදල් ඒකකයක වටිනාකම තවත් රටක මුදල් ඒකකය සමග පුවමාරු කර ගන්නා අනුපාතය එකිනෙකට වෙනස් බවත් අපි දතිමු. එක් රටක මුදල් ඒකකයක් සමග තවත් රටක මුදල් ඒකකයක් පුවමාරුවන අනුපාතය දැක්වීමේ දී විනිමය අනුපාතිකය යන වදන හාවිත වේ. එම අනුපාතිකය තිශ්විත අගයක් නොවන අතර විවිධ හේතුන් මත විනිමය අනුපාතිකය දිනපතා ඉහළ පහළ යාම සාමාන්‍යයෙන් සිදු වේ.

රටවල් කිපයක හාවිත වන මුදල් ඒකක හා එම මුදල් ඒකක සඳහා එක්තරා දිනයක විනිමය අනුපාතික ශ්‍රී ලංකා රුපියලට සාපේක්ෂව පහත දක්වා ඇත.

මෙහි විනිමය අනුපාතිකය ලෙස දැක්වෙන්නේ අදාළ විදේශ මුදල් ඒකක එකක ශ්‍රී ලංකා රුපියල්වලින් වටිනාකමයි.

රට	විදේශ මුදල් ඒකකය	විනිමය අනුපාතිකය (රුපියල්)
ඇමරිකාව	ඇමරිකන් බොලර්	151.20
එංගලන්තය	ස්ටර්ලින් පවුම්	185.90
ශ්‍රීලංකාව	ශ්‍රීරෝ	160.60
ජපානය	යෙන්	1.33
ඉන්දියාව	ඉන්දිය රුපියල්	2.26
සේඛි අරාබිය	සේඛි රියාල්	40.32
සිංගප්පූරුව	සිංගප්පූරු බොලර්	107.30

(2017-03-05 දින අත්තර්ජාලය ඇසුරෙන්)

සමානුපාත පිළිබඳ දැනුම හාවිතයෙන් විනිමය අනුපාතික සම්බන්ධ ගැටලු විසඳන ආකාරය දැන් සලකා බලමු.

නිදුෂුන 1

ඇමරිකන් බොලරයක විනිමය අනුපාතිකය රුපියල් 151ක් වූ දිනක ඇමරිකන් බොලර 50ක මුදලක් ශ්‍රී ලංකා රුපියල්වලට ඩුවමාරු කරගත් පුද්ගලයකුට හිමිවන මුදල ශ්‍රී ලංකා රුපියල් කියක් වේ ද?

$$\begin{aligned} \text{ඇමරිකන් බොලර } 1\text{ක වටිනාකම} &= \text{රු } 151 \\ \text{ඇමරිකන් බොලර } 50\text{ක වටිනාකම} &= \text{රු } 151 \times 50 \\ &= \text{රු } \underline{\underline{7550}} \end{aligned}$$

නිදුෂුන 2

එංගලන්තයේ සංචාරයක යෙදෙන පුද්ගලයෙක් ස්ටර්ලින් පවුමක විනිමය අනුපාතියක රුපියල් 185ක් වූ දිනක රුපියල් 74 000ක මුදලක් ස්ටර්ලින් පවුම්වලට මාරුකර ගනියි. මහුව හිමිවන ස්ටර්ලින් පවුම් ගණන කොපමෙන ද?

$$\text{රුපියල් } 185\text{ක වටිනාකම} = \text{ස්ටර්ලින් පවුම් } 1$$

$$\text{රුපියල් } 1\text{ක වටිනාකම} = \text{ස්ටර්ලින් පවුම් } \frac{1}{185}$$

$$\begin{aligned} \text{රුපියල් } 74 000\text{ක වටිනාකම} &= \text{ස්ටර්ලින් පවුම් } \frac{1}{185} \times 74 000 \\ &= \text{ස්ටර්ලින් පවුම් } 400 \end{aligned}$$

(මෙහි දී $\frac{1}{185}$ දෙම ආකාරයට නොහරවා තබා ගත් විට සුළු කිරීම පහසු වේ).

එමතිසා, හිමිවන ස්ටර්ලින් පවුම් ගණන 400කි.

\times \div $+ \frac{2}{2}$ 10.5 අභ්‍යාසය

ඉහත වගුවේ දැක්වෙන විනිමය අනුපාතික භාවිතයෙන් පහත අභ්‍යාසයේ යෙදෙන්න.

1. විදේශ රටක සේවයේ යෙදෙන පුද්ගලයෙකුගේ මාසික වැටුප ඇමරිකන් බොලර් 1500ක් නම් ඔහුට හිමිවන වැටුප, ශ්‍රී ලංකා රුපියල්වලින් කොපමණ ද?
2. ජපානයෙන් ආනයනය කරන රුපවාහිනී යන්ත්‍රයක මිල යෙන් 12 500ක් නම් රුපවාහිනී යන්ත්‍රයේ වටිනාකම ශ්‍රී ලංකා රුපියල්වලින් කොපමණ ද?
3. වැඩිදුර අධ්‍යාපනය සඳහා එක්සත් රාජධානීයට යන ගිහුත්වධාරයෙකුට මසකට ලැබෙන දීමනාව ස්වර්ලින් පවුම් 2500 නම් එම මුදල ශ්‍රී ලංකා රුපියල්වලින් සොයා දක්වන්න.
4. තිරු බදු රහිත වෙළඳසැලක විකිණීමට තිබූ යුරෝ 750ක් වටිනා ක්‍රිඩා භාණ්ඩයක් මිල දී ගැනීම සඳහා ගෙවිය යුතු මුදල ශ්‍රී ලංකා රුපියල්වලින් කොපමණ ද?
5. ඉන්දියාවේ සංචාරයේ යෙදෙන වන්දනාකරුවෙකු ශ්‍රී ලංකා රුපියල් 56 500ක් ඉන්දියානු රුපියල්වලට මාරු කරනු ලබයි නම් ඔහුට හිමිවන ඉන්දිය රුපියල් ගණන කොපමණ ද?
6. ශ්‍රී ලංකාවෙන් සිංගප්පූරුවට අපනයනය කළ රුපියල් 600 880ක් වටිනා නිමි ඇඳුම් තොගයක් සඳහා ලැබෙන සිංගප්පූරු බොලර් ගණන කොපමණ ද?